

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 martie 2016

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

judecînd în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2015, în cauza penală în privința lui

Capșa Alexandru Tudor, născut la 09.06.1980 în mun. Chișinău, cu domiciliul în mun. Chișinău, str. N. Zelinschi 6/1 ap.14,

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond – 06.06.2012-18.01.2014;

Instanța de apel – 13.03.2014-30.06.2015;

Instanța de recurs – 21.01.2016-22.03.2016,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 ianuarie 2014, Capșa Alexandru a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (5) Cod penal pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Capșa Alexandru este învinuit de organul de urmărire penală pentru faptul că, la 30.06.2011, aflîndu-se pe str. Belinski din mun. Chișinău, avînd scopul de profit și dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționînd cu intenție, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobîndit ilicit de la Denis Matvienco, bani în sumă de 6 200 Euro, care conform cursului oficial al BNM, constituiau 103 602 lei, și anume prin înșelăciune i-a vîndut acestuia în baza contractului de vînzare-cumpărare încheiat în aceeași zi la sediul biroului notarului public Kiseliova Olga, amplasat pe str. Alba Iulia, 75 din mun. Chișinău, a/m personal de model BMW 318i cu n/î C LN 221, a.p. 2000, care la 27.02.2008 a fost gajat de Capșa Alexandru Băncii Comerciale Române Chișinău SA, contra creditului în sumă de 85 000 lei și ulterior sechestrat la cererea Băncii menționate pentru nerambursarea creditului, în așa mod înșelîndu-l pe Denis Matvienco, cauzîndu-i astfel acestuia un

prejudiciu material în proporții deosebit de mari, folosind banii primiți pentru automobilul menționat în scopuri personale.

3. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel procurorul solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Capșa Alexandru să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin.(5) Cod penal la 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În apel procurorul a invocat că, instanța de judecată a apreciat incorect declarațiile martorului Știubei Alexandru, în partea în care acesta afirmă că Capșa Alexandru i-ar fi spus lui Matvienco Denis că automobilul ce urma a fi procurat de dînsul s-ar fi aflat în gaj. Aceste declarații sunt combătute prin declarațiile părții vătămate, care afirmă contrariul, documentele anexate la cauza penală și anume contractul de vânzare-cumpărare din 30.06.2011, prin care inculpatul menționează că automobilul vîndut nu se află gajat la vre-o instituție financiară.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel și avocatul Natalia Pahopol în numele părții vătămate Matvienco Denis, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Capșa Alexandru să fie condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

În motivare avocatul a indicat că, instanța de judecată urma să dea o apreciere critică declarațiilor inculpatului și martorului A. Știubei, luînd în considerare că atît A. Știubei, cît și inculpatul au recunoscut că autovehiculul marca BMW 318i, n/î CLN 221, pînă la vînzare se afla la reparație la martorul A. Știubei și că inculpatul datora ultimului bani pentru reparația automobilului. Ambii au declarat că din banii primiți în urma vînzării-cumpărării automobilului, A. Capșa s-a răsplătit cu Știubei și nu a transmis banii la bancă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2015 au fost respinse apelurile declarate ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul nu a săvîrșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectîndu-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, atît în cadrul instanței de fond cît și a celei de apel s-a stabilit cu certitudine faptul, că Capșa Alexandru și Matvienco Denis, de la bun început au avut intenție de a încheia o tranzacție de înstrăinare a automobilului BMV, în care Capșa Alexandru vinde, iar Matvienco Denis cumpără automobilul în cauză și inculpatul a transmis automobilul în posesie lui Matvienco Denis, primind de la ultimul suma de 6200 Euro. Această tranzacție a fost întocmită prin perfectarea unei procuri notariale la

30.06.2011.

Pentru neachitarea datoriilor față de bancă, executorul judecătoresc, în cadrul procedurii de executare, prin încheierea din 18.10.2010 a aplicat sechestru asupra automobilului BMV care aparținea lui Capșa Alexandru, iar despre procedura de executare, despre acțiunile executorului judecătoresc Capșa Alexandru nu a cunoscut.

Declarațiile părții vătămate precum că nimeni nu i-a spus despre gajarea automobilului, Colegiul penal le-a apreciat critic, or conform declarațiilor martorilor Știubei Alexandru și Argint Alexandru, declarațiilor inculpatului, părții vătămate, cumpărătorului automobilului, la acel moment, i-a fost adus la cunoștință despre faptul că, automobilul a fost gajat, iar Matvienco Denis a dispus de automobil din momentul încheierii tranzacției, din 30.06.2011 pînă la sechestrarea acestuia -15.10.2011.

Conform hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 27.05.2013, a fost admisă cererea lui Matvienco Denis către Capșa Alexandru, BCR Chișinău SA, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Chirtoacă Petru, dispunînd ridicarea sechestrului de pe automobilul BMV 318i, aplicat prin procesul-verbal din 15.10.2011, obligînd Direcția înregistrare a transportului să înregistreze dreptul de proprietate asupra acestui automobil după Matvienco Denis.

Astfel, la momentul actual automobilul transmis de către Capșa Alexandru lui Matvienco Denis aparține de fapt ultimului și urmează a fi înregistrat după acesta.

Colegiul penal a constatat că în faptele lui Capșa Alexandru lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de excrocherie, prevăzute de art. 190 Cod penal și a considerat că instanța de fond corect a concluzionat că ultimul trebuie să fie achitat pe art. 190 alin.(5) Cod penal din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

5. Împotriva deciziei recurs ordinar a declarat procurorul, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului indică că:

- nu au fost apreciate la justa valoare probele prezentate de către acuzare, deși ele cu certitudine confirmă vinovăția inculpatului, și urmau a fi apreciate critic declarațiile martorilor Știubei Al. și Argint Al., deoarece contravin celorlalte depoziții ale persoanelor audiate, cît și probelor administrate la cauza penală;

- versiunea înaintată de inculpat și apărare precum că partea vătămată cunoștea despre faptul că automobilul era gajat contravine circumstanțelor cauzei, în special faptului că mașina a fost reținută la hotarul Moldo-Ukrainean, iar dacă partea vătămată cunoștea despre gajarea automobilului, nu s-ar fi pornit cu el peste hotare.

6. Asupra recursului declarat avocatul Dumitru Josan în numele inculpatului a depus referință, prin care s-a expus pentru respingerea acestuia, deoarece motivele invocate sunt declarative, nefiind invocate care anume erori de drept au fost comise de instanța de apel.

7. Judecînd recursul ordinar și verificînd legalitatea hotărîrii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecînd recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material

Raportînd aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit reține că recursul este depus de procuror în defavoarea inculpatului și ca temei se invocă pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, și anume: *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel atunci cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Instanța de recurs menționează că, recurentul în recursul său indică eroarea prevăzută de art. 427 Cod de procedură penală, dar de fapt invocă dezacordul său cu aprecierea probelor de către instanța de judecată, probe care în viziunea sa confirmă vinovăția inculpatului.

Astfel, Colegiul lărgit precizează că, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel.*

Alin. (4) și (5) ale aceleași norme prevăd că, *în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor și instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se

transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs menționează că, instanța de apel a respectat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar soluția acesteia se întemeiază pe o bună motivare, corect a menținut sentința instanței de fond și a conchis că, într-adevăr fapta încriminată lui Capșa Alexandru nu întrunește elementele infracțiunii.

Colegiul lărgit susține poziția instanței de apel, precum că nici una dintre probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel nu confirmă vina inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate și totodată, presupusa înșelăciune apărută din partea inculpatului nu este confirmată sau stabilită prin probe concludente, însă o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

Înșelăciunea ca element al escrocheriei se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene. Actele de înșelăciune pot fi îndeplinite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan, însă în cazul dat, conform materialelor cauzei, inculpatul a anunțat partea vătămată despre faptul că automobilul era gajat și cu toate acestea dânsul a fost de-acord de a procura bunul.

Mai mult ca atât, inculpatul a transmis automobilul în posesia părții vătămate primind suma de 6200 euro, iar această tranzacție a fost întocmită prin perfectarea unei procuri notariale la 30.06.2011 (f.d. 8, Vol. I) și Matvienco Denis a dispus de automobil din momentul încheierii tranzacției, din 30.11.2011 și pînă la sechestrarea acestuia la 15.10.2011, care a fost aplicat în baza titlului executoriu nr. 2-4961/09, în urma examinării unei alte cauze civile.

De asemenea, instanța de recurs atenționează că, la 27.05.2013, prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău a fost admisă cererea lui Matvienco Denis către Capșa Alexandru, BCR Chișinău SA, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Chirtoacă Petru, dispunînd ridicarea sechestrului asupra automobilului BMW 318i, aplicat prin procesul-verbal din 15.10.2011, obligînd Direcția înregistrare a transportului să înregistreze dreptul de proprietate asupra acestui automobil după Matvienco Denis și prin urmare, la moment automobilul se află în proprietatea părții vătămate, iar acest fapt confirmă repetat că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii de escrocherie.

Analizînd probele acuzării precum și materialele cauzei, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, ulterior expuse în decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel corect a menținut sentința instanței de fond și a concluzionat

că totalitatea acestor probe demonstrează nevinovăția lui Capșa Alexandru în comiterea infracțiunii incriminate și a emis o decizie legală.

În viziunea instanței de recurs, reieșind din conținutul procesului verbal al ședinței instanței de apel, procurorul în cadrul apelului nu și-a exercitat atribuțiile vis-a-vis de prezentarea probelor suplimentare în confirmarea învinuirii, iar în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, *sarcina probatoriului în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel revine acuzatorului de stat în virtutea funcției lui procesuale* (art.51, 53, 320 Cod de procedură penală). Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărîrea *Capean contra Belgiei* din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în materie penală, problema administrării probelor trebuie să fie abordată prin prisma art. 6 § 2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Astfel, în cadrul apelului, deși s-a solicitat condamnarea, probe în confirmarea învinuirii procurorul nu a prezentat.

Mai mult ca atât, instanța menționează că, recunoașterea sau nerecunoașterea vinei de către inculpat în săvârșirea infracțiunii incriminate prin prisma prevederilor art. 66 Cod de procedură penală este un drept al inculpatului, iar vinovăția lui urmează de a fi dovedită, probată de către partea acuzării prin probe pertinente și concludente.

Generalizînd cele expuse, Colegiul penal lărgit conchide în mod convingător, că partea acuzării în susținerea apelului asupra sentinței instanței de fond prin care a fost achitat inculpatul, nu a îndeplinit cerințele legii cu privire la prezentarea probelor, ce ar servi temei pentru o nouă interpretare a probelor de către instanța de apel, care ar confirma vinovăția, or apelul declarat conține descrierea probelor administrate în cadrul cercetării judecătorești, cu interpretarea acestor probe în formă tendențioasă, fără a se referi și la alte circumstanțe ce au importanță pentru cauză și care au fost omise, ca de altfel și recursul declarat fiind și acesta unul formal cu invocarea probelor ce aparent indică la vinovăția inculpatului.

În aceeași ordine de idei, Colegiul menționează, că aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, sau în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare, mai mult ca atât, temeiul invocat nu se încadrează în cele prevăzute de alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel a adoptat o hotărîre legală și întemeiată, temeiul invocat de recurent prevăzut la pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea. Prevederile legale obligatorii au fost respectate la judecarea cauzei în apel și Colegiul s-a expus motivat asupra respingerii apelului, cât și s-au indicat detaliat motivele adoptării soluției.

De asemenea, Colegiul penal reține că motivele invocate în recurs sunt neîntemeiate și constituie o interpretare subiectivă a recurentului, iar instanța de apel

corect s-a expus asupra fiecărui argument din apelul declarat de procuror, motivare pe care instanța de recurs o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În concluzie, Colegiul constată, că în prezenta cauză nu se întrevăd erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și ca urmare hotărârea atacată este legală și întemeiată, instanța de apel dând o apreciere corectă probelor administrate, examinându-le multilateral, iar motivarea soluției fiind bazată respectiv pe ele.

În acest context, Colegiul penal lărgit conchide, că argumentele invocate de către acuzatorul de stat în recurs sunt neîntemeiate, fapt ce impune incontestabil respingerea recursului ca inadmisibil cu menținerea hotărârii contestate.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2015, în cauza penală în privința lui Capșa Alexandru, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 19 aprilie 2016.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun